

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/67/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811211408
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8811211408.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Angeloviča a sudcov JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Anny Kovaľovej, vo veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická č. 7434/147, Piešťany, proti žalovanej: P. C., nar. XX. X. XXXX, bytom Q., ul. D. č. XXX/XXX, o zaplatenie 711,26 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 3C 265/2011-22 z 26. 3. 2012 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok okrem výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť náhradu trov konania štátu na účet Krajského súdu v Prešove vo výške 2,50 Eur, a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 661,81 Eur s úrokom z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 582,06 Eur od 15. 1. 2009 do zaplatenia, a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo zistenia, že z predloženého výpisu, ako aj zo samotného návrhu a vyjadrenia žalovanej je nepochybné, že na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru žalobca poskytol žalovanej úverový rámec do výšky 663,88 Eur, pričom žalovaná preukázateľne vyčerpala do zosplatenia sumu 683,80 Eur, ktorú skutočnosť aj sama potvrdila. Žalovaná zároveň uhradila sumu 101,74 Eur, preto ju súd zaviazal na úhradu istiny vo výške 582,06 Eur.

Nárok žalobcu v časti úrokov nie je v celom rozsahu dôvodný a bolo potrebné vziať do úvahy, že žalobcom vyčíslený úrok predstavoval sumu 88,89 Eur pri úrokovej miere 26,28% ročne a opodstatnený nárok mu vznikol len pri úrokovej miere 13,52% ročne.

V časti uplatnených úrokov z omeškania súd žalovanú zaviazal k zaplateniu úrokov z omeškania vo výške 0,024% denne zo sumy 582,06 Eur od 15. 1. 2009 do zaplatenia, ktorý úrok z omeškania požadovaný navrhovateľom neprevyšuje zákonné úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 OZ a § 3 nariadenia vlády č. 87/95 Z. z.

Samotný nárok na zmluvné pokuty podľa hlavy XV., § 3, 4 Úverových podmienok súd považoval za neopodstatnený. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8% z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní, spolu so zmluvnou pokutou vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením je klient v omeškaní v prípade omeškania s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie ako 6 mesiacov, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto absolútne neplatnú s poukazom na § 53 ods. 4 OZ. Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody. Tiež lehota splatnosti zmluvnej pokuty je veľmi krátka, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Za opodstatnený považoval súd nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov za výber z bankomatu v sume 16,03 Eur, za vedenie účtu v sume 13,44 Eur a sankčný úrok v sume 4,50 Eur, ktoré sumy boli žalobcom uplatnené v zmysle príslušných ustanovení zmluvy a úverových podmienok. Na základe vyššie uvedeného súd zaviazal žalovanú zaplatiť sumu 661,81 Eur pozostávajúcu zo sumy 582,06 Eur predstavujúcej dlžnú istinu, vyčísleného úroku z úveru v sume 45,78 Eur, poplatku za výber z bankomatu v sume 16,03 Eur, sankčného úroku v sume 4,50 Eur a poplatku za vedenie účtu v sume 13,44 Eur a taktiež aj úroku z omeškania, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 2 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1MCdo 7/2009 z 31. 7. 2009 vyplýva, že nie vždy dôjde automaticky k porušeniu dobrých mravov, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi, ale je potrebné skúmať rozdiel medzi ich výškami v každom konkrétnom prípade zvlášť.

Súd prvého stupňa sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru žalobcom, kde zistil, že dohodnutý ročný úrok z úveru medzi účastníkmi v danom vzťahu bol o 12,76% vyšší, ako priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v tomto období bankami.

Žalobca je presvedčený o tom, že predmetná zmluva o úvere neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach tak, ako to uvádza súd. Podstatným znakom neprijateľnej zmluvnej podmienky je skutočnosť, že zakladá nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a odberateľom. Nemožno však túto podporu spotrebiteľa zamieňať s nevhodným paternalizmom v štátnej moci v súkromnoprávných vzťahoch v trhovom prostredí. Výšku úrokov, ktorá je cenou plnenia, nie je možné považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nemožno porovnávať úvery poskytované bankami a nebankovými subjektmi hneď z niekoľkých dôvodov. Dojednaný úrok za poskytnutie úveru predstavuje jednak odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, ako aj krytie rizika veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru a v neposlednom rade zohľadňuje aj náklady spojené so získaním zdrojov financovania úverov. Banky spravidla poskytujú úvery iba klientom, ktorí spĺňajú prísnejšie podmienky a z uvedeného vyplýva aj rozdiel v štruktúre klientov bánk a nebankových subjektov. Je teda zrejmé, že podmienky, za akých poskytujú úvery banky a za akých poskytujú úvery nebankové subjekty, sú diametrálne odlišné.

Nemožno súhlasiť s tvrdením Okresného súdu Vranov nad Topľou, že celkovú výšku zmluvnej pokuty, ktorú si uplatnil žalobca, je potrebné považovať za neprimeranú sankciu, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Primeranosť sankcie je treba vždy hodnotiť vo vzťahu k porušovanej povinnosti, najmä vo vzťahu k dôsledkom, aké toto porušenie môže mať pre dodávateľa, teda žalobcu. Týmto dôsledkom musí byť teda primeraná jej výška, ktorá nemôže plniť funkciu odstrašovacieho prostriedku, ale predovšetkým plní funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti. Tomu nasvedčuje aj judikatúra Najvyššieho súdu ČR.

Občiansky zákonník spája neplatnosť právneho úkonu na prvom mieste s právnym úkonom, ktorý svojím obsahom, či účelom odporuje zákonu. Právne významným účelom právneho úkonu je taký účel, ktorý sledujú všetci jeho účastníci alebo aspoň jeden z nich, pričom ostatní účastníci sú si tohto vedomí, resp. tento účel vzhľadom na okolnosti, za ktorých k právnemu úkonu došlo, musia predpokladať.

Je teda zrejmé, že predmetná úverová zmluva nebola v rozpore so zákonom ani zákon neobchádzala a nebola uzatvorená v rozpore s dobrými mravmi, preto na názor súdu prvého stupňa neopodstatnený a neodôvodnený.

Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku len o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti a súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok, ktorým bolo žalobe vyhovené, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O.s.p.).

Podľa § 544 ods. 1 OZ ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka").

Podľa § 53 ods. 4 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V predmetnej veci je potrebné súhlasiť so skutkovými zisteniami i právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý kritickým spôsobom prehodnotil uplatňované nároky žalobcu v tomto konaní, pokiaľ ide o úroky z úveru, pretože skutočne je potrebné dohodu vzniknutú medzi účastníkmi vo výške úrokov z úveru nad 13,52% ročne považovať za absolútne neplatnú, a to z toho dôvodu, že dohodnutý úrok medzi účastníkmi bol o 12,76% vyšší, ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v tomto období bankami. Táto okolnosť spôsobuje pochopiteľne značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 4 OZ, pričom so zreteľom na charakter organizácie žalobcu, je potrebné vychádzať práve z takejto priemernej úrokovej miery úverov poskytovaných bankami, pretože žalobca je subjektom, ktorý poskytuje úvery a v tomto slova zmysle je porovnateľný s bankovými

inštitúciami. Za týchto okolností treba súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že dohoda o výške úrokov nad 13,52% ročne je absolútne neplatná.

Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu vo výške 8% z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní, spolu so zmluvnou pokutou vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením je klient v omeškaní v prípade omeškania s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie ako 6 mesiacov, správne postupoval súd prvého stupňa, pokiaľ aj takúto neprimeranú sankciu s poukazom na § 53 ods. 4 OZ, § 39 OZ a § 3 OZ považoval za neprimeranú a v neprospech spotrebiteľa.

Správne konštatuje súd prvého stupňa, že v predmetnej zmluve bol dohodnutý niekoľkonásobný postih, a to jednak úroky z omeškania, zmluvná pokuta i náhrada škody, to znamená, že takto dojednanú neadekvátne vysokú zmluvnú pokutu je možné považovať len za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa, pokiaľ v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v ostatnom poukazuje odvolací súd na precízne a výstižné dôvody odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré si osvojuje. Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozsudok v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanej žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto táto náhrada nebola priznaná žiadnemu z účastníkov.

Poučenie:

Proti rozsudku odvolanie nie je prípustné.